

ΕΤΟΣ 73ον

23 Νοεμβρίου 2025

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 47 (3782)

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Στό σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα, ὁ Παῦλος ἀπευθύνεται στοὺς χριστιανοὺς τῆς Ἐφέσου πού προέρχονται ἀπὸ τὸν εἰδωλολατρικὸ κόσμον καὶ τοὺς θυμίζει τὸ μακρὰν τοῦ Θεοῦ παρελθόν τους, τότε πού ἡ πίστη τῶν εἰδώλων τοὺς κρατοῦσε ἀποκλεισμένους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν προοπτικὴ τῆς σωτηρίας. Ὁ Ἀπόστολος διδάσκει πὼς ὁ Χριστός, μὲ τὴ σταυρικὴ Του θυσία, γκρέμισε τὰ τείχη τῆς ἐχθρότητας καὶ τῆς ἀντιπαλότητας, πού κυριαρχοῦσαν μετὰ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ καὶ τοῦ Ἑθνικοῦ κόσμου καὶ δημιούργησε μὴ νέα ἀνθρωπότητα, φέρνοντας τὴν εἰρήνη. Αὕτῃ ἡ νέα ἀνθρωπότητα εἶναι ἡ Ἐκκλησία Του, ἡ Ἐκκλησία τῆς ἐνότη-
τας καὶ τῆς εἰρήνης.

Αὐτὰ τὰ δύο κορυφαῖα πνευματικὰ κεφάλαια συνιστοῦν τίς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀσφαλὴ πορεία τῆς Ἐκκλησίας στὸν χρόνον. Γι' αὐτό, ὑπηρετήθηκαν, μὲ ἰδιαίτερη φροντίδα καὶ ἐπίπονους ἀγῶνες, ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Ἁγίους τῆς πίστεώς μας. Πῶς, ὅμως, ἐξασφαλίζεται ἡ κατάκτηση καὶ διατήρησή τους; Μὲ καθημερινὰ εὐχολόγια ἢ μὲ συγκεκριμένους δρόμους; Μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ μόνο ἢ μὲ τὴ διαρκὴ καὶ ἐν ἀγάπῃ σύμπραξη καὶ συνεργασία ὅλων τῶν μελῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος;

Ἡ δισυπόστατη ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας

Ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἔχει διττὸ χαρακτῆρα. Κατ' ἀρχάς, ἀφορᾷ στὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν, χωρὶς ὅρους καὶ προϋποθέσεις, ἀποδοχὴ τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς, ἡ ὁποία σχηματοποιήθηκε μὲ τίς ἀποφάσεις τῶν ἐπὶ Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀναγνωρισμένων τοπικῶν Συνόδων. Εἶναι δέ, κατὰ πάντα, ἀπαραβίαστη. Οἱ ὅποιες ἀπόπειρες παραχάραξης καὶ ἀμφισβήτη-
σης τοῦ δόγματος, στὴν πορεία τοῦ χρόνου, χαρακτηρίστηκαν αἱρέσεις,

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Έφεσ. β' 14-22)

Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος

Ἀδελφοί, Χριστός ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρα ἐν καὶ τὸ μεσότηχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιοῦν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς, ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφοτέροι ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολιταὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὖξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.

πού τραυμάτισαν τὴν ἐνότητα τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ καταδικάστηκαν ἀμετάκλητα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ δευτέρη διάσταση τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος ἀφορᾷ στὴ διοίκηση. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἓνας ἀκέφαλος πνευματικός ὁργανισμός. Μπορεῖ κεφαλὴ τῆς νά εἶναι ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἀλλὰ ὁ Ἰδιος κατέστησε διαδόχους καὶ διαχειριστὲς τῶν καθημερινῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων τοὺς Ἐπισκόπους καὶ Πρεσβυτέρους, οἱ ὁποῖοι κατέχουν θέση ὑπεύθυνη καὶ διακονικὴ μέσα στὴν Ἐκκλησίαν. Τό σύστημα διοικήσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι Συνοδικό, γιὰ τὰ γενικά τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ζητήματα, καὶ Ἐπισκοποκεντρικό, γιὰ τὰ ζητήματα τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν. Ἡ ἐνότητα διαφυλάσσεται μέ τὴν ὑπακοή καὶ συμπόρευση κλήρου καὶ λαοῦ κάτω ἀπὸ τό ὠμοφόριο τοῦ Ἐπισκόπου τους, ὅταν ἐκεῖνος ζεῖ κατὰ Χριστόν καὶ ἐφαρμόζει ἐπιμελῶς τὰ τῆς δογματικῆς καὶ θεολογικῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἄρνηση ὑπακοῆς στὸν Ἐπίσκοπο καὶ οἱ φατριαστικές κινήσεις σέ μιά τοπικὴ Ἐκκλησίαν ὀδηγοῦν σέ σχίσματα, τὰ ὁποῖα, ἐμφανιζόμενα στὴν ἱστορία, τραυματίζουν καὶ πληγώνουν ἀνεπανόρθωτα τὴν ἐνότητά Της.

Ἡ διαφύλαξη τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητος

Ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἐξασφαλίζει τό δεύτερο πνευματικὸ κεφάλαιο, τὴν εἰρήνην, πού ἔφερε ὁ Χριστός στὸν κόσμον. Ἀλλὰ, ἐνῶ ὁ Χριστός εἶναι ἡ προσωποποίηση τῆς εἰρήνης, ὁ Ἰδιος διακήρυξε: «Μὴ νομί-

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί, ὁ Χριστός εἶναι ἡ εἰρήνη μας, ἐπειδὴ συνένωσε τοὺς δύο σέ ἕναν λαό καὶ κατέστρεψε τὸν μεσότοιχο πού τοὺς χώριζε, δηλαδή τὴν ἔχθρα πού ὑπῆρχε ἀνάμεσά τους, ἀφοῦ μέ τή σάρκα του κατήργησε τὸν νόμο τῶν ἐντολῶν πού συνίσταντο σέ διαταγές γιά νά συγκροτήσῃ γιά τὸν ἑαυτό του ἕναν νέο ἄνθρωπο καί ἀπό τοὺς δύο, Ἰουδαίους καί εἰδωλολάτρες, μέ τό νά τοὺς εἰρηνεύσῃ, καί νά συμφιλιώσῃ καί τοὺς δύο σέ ἕνα σῶμα μέ τὸν Θεό, διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, πού χύθηκε ἐπάνω στόν σταυρό, μέ τό ὅποιο θανάτωσε τὴν ἔχθρα τους. Καί ὅταν ἦλθε, κήρυξε τό εὐαγγέλιο τῆς εἰρήνης σέ ἐσᾶς τοὺς εἰδωλολάτρες, πού ἦσασταν μακριά, καί στοὺς Ἰουδαίους, πού ἦταν κοντά, γιατί μέσω τοῦ Χριστοῦ προσεγγίσαμε καί οἱ δύο τὸν Θεό Πατέρα μέ ἕνα Πνεῦμα. Ἐπομένως, λοιπόν, ἐσεῖς, οἱ πρώην εἰδωλολάτρες, δέν εἶστε πλέον ξένοι καί προσωρινοὶ κάτοικοι, ἀλλὰ συμπολίτες τῶν ἁγίων (δηλ. τῶν χριστιανῶν) καί οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, καί ἔτσι προστεθήκατε στό οἰκοδόμημα πού ἔχει ὡς θεμέλιο τοὺς ἀποστόλους καί τοὺς προφῆτες καί ὡς ἀκρογωνιαῖο λίθο τὸν ἴδιο τὸν Ἰησοῦ Χριστό, στόν ὅποιο συναρμολογεῖται ὅλη ἡ οἰκοδομὴ τῆς ἐκκλησίας καί αὐξάνει γιά νά γίνῃ ναός ἅγιος ὅπως τὸν θέλει ὁ Κύριος. Χάρη στήν ἔνωσή σας μέ τὸν Κύριο, οἰκοδομεῖσθε καί ἐσεῖς μαζί μέ τοὺς ἄλλους, ὥστε νά γίνετε χῶρος κατοικίας τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Πνεύματος.

(Ἀπό τὴ νέα ἔκδοση: Ἡ Καινὴ Διαθήκη, τὸ πρωτότυπο κείμενο μέ νεοελληνικὴ ἀπόδοση τοῦ ὁμοτ. καθηγ. Χρ. Βούλγαρη, ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

σετε ὅτι ἦλθα νά φέρω εἰρήνη στή γῆ. Δέν ἦλθα νά φέρω εἰρήνη, ἀλλὰ μάχαιρα» (Ματθ. 10,34). Τρομακτικὸς ὁ λόγος. Πῶς συμβιβάζεται μέ τὸν Χριστό τῆς εἰρήνης; Ὁ ἅγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς ἐξηγεῖ: «Δέν ἦρθα νά συμφιλιώσω τὴν ἀλήθεια μέ τό ψέμα, τὴ σοφία μέ τὴν ἀνοησία, τό καλὸ μέ τό κακό, τό δίκαιο μέ τὴ βία, τὴν κτηνωδίαν μέ τὴν ἀπανθρωπιά, τὴν ἀγνότητα μέ τὴν ἀσωτία, τὸν Θεό μέ τὸν μαμωνά, ἀλλὰ ἔφερα τό ξίφος γιά νά κόψω τό ἕνα ἀπὸ τό ἄλλο, γιά νά μὴν ἀναμειγνύονται. Τό ξίφος τῆς ἀληθείας ἢ τό ξίφος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι τό ἴδιο. Ἀφοῦ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καί ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἀλήθεια».

Εἰρήνη στήν Ἐκκλησία δέν σημαίνει συμβιβασμός μέ τό ρεῦμα τοῦ κόσμου, ὑποχώρηση ἐμπρός σέ σκοπιμότητες, ἐκπτώσεις στό ἦθος καί παραχάραξη τῆς ἀλήθειας. Κυρίως, δέν σημαίνει ἀναθεώρηση τῆς πίστεως στόν βωμό μιᾶς ἐπίπλαστης καί ἐφήμερης ἐνότητας. Τὴν εἰρήνην καί τὴν ἐνότητα ὀφείλουμε, κλήρος καί λαός, νά διατηροῦμε ἀκμαῖες καί ζωντανές, γιατί μόνον ἔτσι ἡ Ἐκκλησία λειτουργεῖ ὡς Σῶμα Χριστοῦ καί κιβωτός σωτηρίας.

Ἀρχιμ. Ἐ. Οἰκ.

23 Νοεμβρίου 2025: ΚΥΡΙΑΚΗ Θ' ΛΟΥΚΑ

Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου († 394), Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων, Σισινίου ὁμολ. (γ' αἰ.).
Ἦχος: βαρύς – Ἑωθινόν: Β' – Ἀπόστολος: Ἐφес. β' 14-22 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιβ' 16-21.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 30 Νοεμβρίου, Ἀνδρέου ἀποστόλου.

Ἀπόστολος: Α' Κορ. δ' 9-16 – Εὐαγγέλιον: Ἰωάν. α' 35-52.

ΑΓΙΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΠΟΠΟΒΙΤΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Μετάφραση: Γεώργιος Ἀβραμόπουλος

(Α' ἔκδ., σχῆμα 17x24 ἑκατ., σελ. 576)

Ἡ Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προσφέρει στό ἀναγνωστικό κοινό τή θεολογική ἀγιοπνευματική ἐρμηνεία τοῦ *κατά Ἰωάννην εὐαγγελίου* ὑπό τοῦ ἁγίου Ἰουστίνου Πόποβιτς (1894-1979). Ὅλοι γνωρίζουμε πώς ὁ ἅγιος Ἰουστίνος εἶναι σημεῖο ἀναφορᾶς γιά τή θεολογική, πνευματική καί ἐκκλησιαστική πορεία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στόν σύγχρονο κόσμο. Οἱ ἐρμηνευτικές του ἐργασίες δέν εἶναι ἀπλῶς θεολογικά συγγράμματα, ἀλλά λειτουργοῦν ὡς παράθυρα πρὸς τήν ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας καί τήν ἐμβάθυνση στήν ἀποκάλυψη τοῦ Χριστοῦ διά τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΚΕΝΤΑΡΧΟΥ

ΑΘΩΝΙΚΑ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ - ΜΙΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

(Α' ἔκδ., σχῆμα 22x28 ἑκατ., σελ. 194)

Τό παρόν εἰκαστικό ἔργο τοῦ Κερκυραίου καλλιτέχνη Θεοφίλου Κεντάρχου εἶναι μιά συλλογή ὕδατογραφιῶν μέ μορφές μοναχῶν καί ἀπεικονίσεις ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Πρόκειται γιά ἓνα λεύκωμα ὕδατογραφιῶν, ἐμπνευσμένων ἀπό στιγμές προσευχῆς καί ἀσκήσεως τῶν μοναχῶν στό Περιβόλι τῆς Παναγίας. Ὅπως τονίζει ὁ ἴδιος ὁ καλλιτέχνης: «Παρακολουθώντας τά πρόσωπα τῶν μοναχῶν βλέπει κανεῖς τήν ἐσωτερική τους ψυχική κίνηση, τήν ἀγωνία τους, τήν ἐπιθυμία τους, βλέπει τήν κατάσταση στήν ὁποία εὐρίσκονται».

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου), Αθήνα.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασίου 1, 115 21 Αθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Μητροπολίτης Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr